



Uutisia
kulttuurihyvinvoinnista.

Taikusydän-uutiskirje 4/2023

Huhtikuun uutiskirjeessämme esitellään tutkimustietoa etämusiikkiterapiasta ja lapsuudesta tuttujen laulujen merkityksestä ikääntyneille. Asiaa on myös erilaisista kulttuurihyvinvoinnin toimintamalleista, yhteisötaiteesta ja lasten osallisuuden kokemuksista. Lisäksi kannattaa tutustua julkaisuun taiteilijoiden työhyvinvoinnista sekä tuoreeseen selvitykseen kulttuurihyvinvointitoiminnan taloudellisesta arvioinnista. Lue myös, miten voit osallistua kesäkuussa järjestettävään Kulttuurihyvinvointifoorumiin!

Taikusydämen tiimi



Kulttuurihyvinvointifoorumi Turussa 6.6.2023 – tule mukaan!

Taikusydän, Turun kaupungin kulttuurin kärkihanke ja Taike järjestävät yhteistyössä valtakunnallisen Kulttuurihyvinvointifoorumin 6. kesäkuuta Turussa. Tilaisuuden teemoina ovat lasten ja nuorten hyvinvointi, kulttuurilähetötoiminnan kehittäminen, kulttuurihyvinvointipalveluiden konseptointi sekä taide mielenterveystyössä ja kokemusasiantuntijatoiminnassa. Maksuton tilaisuus on suunnattu kaikille kulttuurihyvinvoinnista ja edellä mainitusta teemoista kiinnostuneille.

Aamupäivän ohjelmaan voit osallistua myös striimauksen välityksellä. Iltapäivällä ohjelmassa oleville Kulttuurihyvinvointitreffeille voit valmistautua ennakkoon esittelemällä Padlet-alustalla kulttuurihyvinvointipalveluasi tai -tuottettasi, hankettasi, hyvää toimintamallia tai käytäntöä, tutkimustasi tai opinnäytetyötäsi. Voit osallistua Padlet-esittelyyn, vaikka et pääsisikään mukaan tapahtumaan tai seuraamaan sitä etänä!

[Lue lisää tapahtumasta](#)

UUTISET

Selvitys: Koettu hyvinvointi kulttuurihyvinvoinnin arvioinnin keskiöön

Tuoreessa selvityksessä tarkasteltiin kulttuurihyvinvointitoiminnan vaikuttavuustutkimuksen ja taloudellisen arvioinnin tilannetta. Selvitys osoitti, että taloudellisen arviointitoiminnan vahvistamiseksi tarvitaan lisää konkreettisia tekoja. Kulttuurihyvinvointitoiminnan taloudellinen arviointitutkimus on sekä kansallisesti että kansainvälisesti tarkasteltuna vielä vähäistä ja pistemäistä.

Kulttuurihyvinvointitoiminnalla tarkoitetaan taide- ja kulttuuriperusteista toimintaa tai palvelua, jonka tavoitteena on edistää yksilön tai yhteisöjen hyvinvointia. Taloudellisen arvioinnin ja sen kehittämisen avulla kulttuurihyvinvointitoiminta voi kiinnittyä entistä kiinteämmäksi osaksi julkisia palveluja. Henkilökohtaisen taidesuhteen tukeminen ja mahdollisuus osallistua taide- ja kulttuuritoimintaan säännöllisesti ovat tärkeitä tekijöitä kulttuurihyvinvointitoiminnan vaikuttavuuden kannalta. Julkaisu on toteutettu osana valtioneuvoston vuoden 2022 selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa. Selvityshankkeen toteuttivat Itä-Suomen yliopiston Vaikuttavuuden talo, Taideyliopiston CERADA-tutkimuskeskus ja Kulttuurihyvinvointipooli.

[Lue lisää Tieto käyttöön -sivustolta](#)

Kulttuurihyvinvointi-aihealue lisätty Innokylän toimintamalleihin

Kulttuurihyvinvointi-aihealue on nyt lisätty Innokylä-verkkoympäristön toimintamallien hakupalveluun. Toimintamalleja palveluun lisänneet käyttäjät voivat käydä muokkaamassa omaa toimintamalliaan ja lisätä aihetunnisteeksi kulttuurihyvinvoinnin, jolloin aihealueesta kiinnostuneet löytävät toimintamallin helpommin. Kulttuurihyvinvointiin liittyviä toimintamalleja on palvelussa muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aihetunnisteella. Innokylä on kaikille avoin yhteisen kehittämisen ja tiedon jakamisen ympäristö. Käy tutustumassa palveluun ja kulttuurihyvinvoinnin alan toimintamalleihin!

[Tutustu Innokylän toimintamalleihin](#)

TAPAHTUMAT

Taiteen ja osallisuuden TOSI - tapahtumaviikko, 3.–10.5.2023, Tampere

Taidetta, osallisuutta ja sosiaalisia innovaatioita (TOSI) -hanke huipentuu päätösviikkoon Tampereella 3.-10.5.2023. Tapahtuma kerää yhteen hankkeen toimintaan osallistuneita nuoria, sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalvelujen ammattilaisia ja taide- ja kulttuurialan osaajia. Tapahtumaviikolla järjestetään muun muassa taidelähtöisiä työpajoja ja kaksipäiväinen päätösseminaari.

[Lue lisää ohjelmasta ja ilmoittautumisesta](#)

Kulttuurisen vanhustyön seminaari, to 4.5.2023, etätapahtuma

Laurea-ammattikorkeakoulu järjestää Kulttuurisen vanhustyön seminaarin 4.5.2023, klo 9–12.00. Seminaarin aiheena on sukupolvien välinen kohtaaminen ja kulttuuriyö. Ohjelmassa on muun muassa hankkeiden esittelyä. Seminaari järjestetään zoomissa, linkki tapahtumaan lähetetään ilmoittautuneille osallistujille.

[Lue lisää ja ilmoittaudu tapahtumaan](#)

Sosiaalisesti osallistavan taiteen seminaari, ma 8.5.2023, Helsinki

Artwork-hanke järjestää maksuttoman Sosiaalisesti osallistavan taiteen seminaarin, jossa esitellään hanketta ja keskustellaan sosiaalisesti osallistavan taiteen koulutuksesta. Seminaari järjestetään 8.5.2023, klo 9.15–12.00 Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa Helsingissä.

Tilaisuus on tarkoitettu sosiaalisesti osallistavan taiteen ammattilaisille, taiteilijoille, tutkijoille, kulttuurialan toimijoille, kouluttajille ja koulutussuunnittelijoille. Paikkoja on rajoitetusti ja tilaisuuteen on ilmoittauduttava 24.4.2023 mennessä.

[Lisätietoja ARTWORK-hankkeesta tästä linkistä.](#)

Ilmoittaudu tapahtumaan

Musiikki kuuluu kaikille -seminaari, ke 7.6.2023, Tampere

Minun ääneni -hankkeen maksuton Musiikki kuuluu kaikille -seminaari järjestetään Tampereen Kulttuuritalo Laikussa 7.6.2023, klo 9–16.00. Tapahtumassa esitellään musiikin mahdollisuuksia kuntouttavana toimintana. Työpajoissa tutustutaan musiikkikuntoutukseen konkreettisten esimerkkien kautta. Puheenvuoroissa tutkijat avaavat eri näkökulmista musiikin merkitystä muistisairaalle. Paneelikeskustelussa eri alojen asiantuntijat pohtivat, miten musiikki voisi soida enemmän muistisairaana elämässä. Minun ääneni -hanke nostaa esiin musiikin merkitystä ja mahdollisuuksia erityisesti muistisairaiden elämässä. Puheita ja paneelikeskustelua voi seurata myös etänä Minun ääneni -Youtube-kanavalla.

Lue lisää ja ilmoittaudu tapahtumaan

Järkihän tässä suorittamisessa menee! -keskustelutilaisuus, ke 28.6.2023, SuomiAreena

Kulttuurihyvinvointipooli järjestää kesäkuun SuomiAreenassa keskustelutilaisuuden, jossa vastalääkkeeksi suorittamiselle ja yhteiskunnan nuorille asettamille paineille tarjotaan taidetta ja kulttuuria. Yhteiskuntamme haluaa nuoret nopeasti opiskelemaan ja työelämään kantamaan vastuunsa huoltosuhteesta. Uupuminen uhkaa johtaa nuoret kuitenkin osaksi heikkenevän huoltosuhteen aiheuttamaa taakkaa. Voisiko taiteesta löytyä nuorten mielenterveydelle tarvittavaa kasvurauhaa ja suoritusvapaata tilaa? Keskustelun järjestävät Kulttuurihyvinvointipoolin kanssa taide- ja mielenterveysjärjestö Taiteen Sulattamo ry, MIELI Suomen Mielenterveys ry sekä Suomen Nuorisoseurat ry.

Lue lisää Kulttuurihyvinvointipoolin sivuilta

TUTKIMUKSET

Kirjallisuuskatsaus etämusiikkiterapian käytöstä, edellytyksistä ja vaikuttavuudesta

MuT Taru-Anneli Koivisto ja FT Päivi Saukko kokoavat kartoittavassa kirjallisuuskatsauksessaan yhteen tutkimustietoa etämusiikkiterapian käytöstä, edellytyksistä, vaikuttavuudesta sekä mahdollisista haitoista. Katsaukseen on otettu mukaan yhteensä 32 vuosien 2016–2021 aikana julkaistua tutkimusta. Tutkimustietoa katsauksessa tarkastellaan kuntoutuksen ja toimintakyvyn edistämisen näkökulmasta, käyttäen viitekehystenä toimintakyvyn ICF-luokitusta.

Katsauksessa tarkasteltujen tutkimusten mukaan etämusiikkiterapiaa voidaan toteuttaa reaaliaikaisesti, jolloin asiakas ja musiikkiterapeutti ovat reaaliaikaisesti yhteydessä toisiinsa. Etäterapiaa voidaan toteuttaa myös ajasta riippumattomana, jolloin asiakas toteuttaa musiikkiterapeutin suosittellemaa kuntoutusta omatoimisesti. Lisäksi etämusiikkiterapiaa voidaan toteuttaa erilaisina yhdistelmämalleina. Katsauksen mukaan etämusiikkiterapia soveltuu lähtökohtaisesti kaikenikäisille asiakkaille, niin yksilö- ja ryhmäterapiaan kuin perhekeskeiseen työskentelyyn. Tutkijat muistuttavat kuitenkin, että etämusiikkiterapian soveltuvuutta tulisi aina arvioida asiakas- ja tilannekohtaisesti.

Koivisto, T.-A. & Saukko, P. (2023). Etämusiikkiterapia: Kartoittava kirjallisuuskatsaus. Kela. Sosiaali- ja terveysturvan raportteja 27.

Tutustu tutkimukseen

Lapsuudesta tutut laulut antavat ikääntyneille tärkeitä voimavaroja arkeen

FT Annika Tammela tarkastelee uudessa tutkimusartikkelissaan tuttujen laulujen merkitystä ikääntyneille voimavarojen näkökulmasta. Tammela keskittyy tutkimuksessaan siihen, kuinka ikääntyneet suhtautuvat lapsuus- ja kouluvuosiltaan tuttuihin lauluihin sekä niiden yhdessä laulamiseen ryhmäkontekstissa.

Tutkimuksen mukaan tuttujen laulujen laulaminen ja muistelu yhdessä vertaisten kanssa tarjoaa ikääntyneelle voimavaroja monipuolisesti. Varhaisilta elinvuosilta tutut laulut kytkeytyvät niin yksilölliseen kuin kollektiiviseen identiteettiin ja kantavat vahvoja tunnemuistoja, jotka ovat tärkeitä voimavaratekijöitä. Vertaisten kanssa ryhmässä laulaminen ja ryhmään kuuluminen tarjoaa osallistujille myös sosiaalista ja emotionaalista hyvinvointia. Tutkimukseensa pohjaten Tammela ehdottaakin, että senioreille tulisi tarjota yhteislauluun ja muisteluun perustuvia säännöllisesti kokoontuvia ryhmiä.

Tammela, A. (2022). "Kyllä nää on niin mukavia laulaa näitä vanhoja": varhaisilta elinvuosilta tuttujen laulujen ja yhdessä laulamisen merkitys ikääntyneelle voimavarojen näkökulmasta. *Finnish Journal of Music Education*, 25(2), 53–86.

Tutustu tutkimukseen

JULKAISUT

Kulttuurihyvinvoinnin yhteistyöryhmän TAIKU3:n loppuraportti on julkaistu

Yhteistyöryhmä Taiku3 asetettiin toimikaudelle 9.4.2020–15.2.2023 toteuttamaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitetta lisätä kulttuurin hyvinvointivaikutuksia eri hallinnonalojen yhteistyötä lisäämällä.

"Taiku3-yhteistyöryhmän kolmivuotisen toimintakauden aikana ryhmä on toiminut yhteistyöfoorumina, jossa on nostettu esiin kulttuurihyvinvoinnin paikkoja erilaisissa kehittämissuunnitelmissa, strategioissa ja prosesseissa. Erityisen merkittävää on, että kulttuurilla ja taiteella ei ole ollut yhteistyöryhmän toimikaudella roolia vain omissa kehittämissuunnitelmissaan. Kulttuuri ja taide on otettu osaksi laajemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä sosiaali- ja terveystieteiden kehittämiseen liittyviä ohjelmia", kirjoittaa raportin esipuheessa Taikusydämen erityisasiantuntija Anna-Mari Rosenlöf.

Tutustu loppuraporttiin OKM:n sivuilla

Taiteen ja kulttuurin barometri 2022: Taiteilijoiden työhyvinvointi

Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporen ja Taiteen edistämiskeskuksen vuoden 2022 Taiteen ja kulttuurin barometrin teemana on taiteilijoiden työhyvinvointi. Barometrin tulokset perustuvat taiteilijoille suunnattuun kyselyyn, johon saatiin syksyllä 2022 yhteensä yli 1 300 vastausta. Taiteilijoiden työhyvinvointia on tarkasteltu Suomessa vain vähän. Taiteilijoiden työhyvinvointia heikentävät monet tekijät, kuten toimeentulon epävarmuus ja tulojen pienuus, kilpailu apurahoista ja niiden hakemisen työläys sekä palkaton työ.

Lähde!-hankkeen manuaali hankkeen tuloksista julkaistu

Lähde!-manuaaliin on koottu Pohjois-Pohjanmaalla toteutetun Lähde! Taiteesta osallisuutta -hankkeen päätulokset ja konseptoidut toimintamallit käyttöohjeineen. Manuaalissa esitellään taidekummin työskentelyä pitkäkestoisesti sosiaali- ja terveystieteiden tai kunnan hyvinvointipalveluiden yksiköissä tasavertaisena kumppanina asiakkaiden kanssa sekä projektitaiteilijan työskentelyä lyhytkestoisesti kuntalaisten tai asiakkaiden kanssa yhteisötaiteen menetelmin.

[Lataa julkaisu Cuporen sivuilta](#)

[Lue lisää ja lataa manuaali](#)

HANKKEET



Seinäjoen kaupunki: Kylillä kaiken ikää -hankkeen toimintamallit

Seinäjoen kaupungin kulttuuripalveluiden hallinnoimassa Kylillä kaiken ikää -hankkeessa muodostettiin kolme toimintamallia, joiden avulla voidaan edistää ikääntyvien mahdollisuuksia osallistua kulttuuritoimintaan. Toimintamalleja olivat Kulttuurikuulumiset-ulossoittokampanja, jalkautuva kulttuuritoiminta ja yhteiskuljetuskokeilut. Maaliskuussa 2023 päättyneen hankkeen toimintamallit löytyvät Seinäjoen kaupungin kulttuuripalveluiden nettisivuilta ja ovat kaikkien vapaasti sovellettavissa. Hanketta rahoittivat Leader-kehittämissyhdistys Liiveri ja Anja Mäntylän rahasto.

[Lue lisää Seinäjoen kaupungin sivuilta](#)



Yhteisötaidehanke vahvistaa taiteen ja paikallisen kulttuuriympäristön merkitystä

Kulttuuriympäristöt taiteen ja yhteisöllisyyden paikkoina -hankkeessa paikallisten yhdistysten ideat toimivat lähtökohdaksi yhteisötaideteoksille Kannuksen Mäkiraonmäellä. Hankkeessa testataan kulttuuriperintötyön uusia toimintatapoja, minkä pohjalta tuotetaan monistettava

toimintamalli. Osallistujien ja hankkeen taiteilijan yhteistyönä rakentuviin teoksiin voi tutustua kesän aikana Mäkiraonmäen kulttuuriympäristössä. Hanke on osa Museoviraston ammatillisten museoiden innovatiivisia hankkeita, jota hallinnoi K.H.Renlundin museo. Kuva: Mari Mathlin 2023.

[Lue lisää Kokkolan kaupungin sivuilta](#)

BLOGIT



Taikusydamen blogi: Yhteisötaidetoiminta on keino tukea lapsen osallisuutta

Katja Kähkönen kirjoittaa yhteisötaidetoiminnasta keinona tukea lapsen osallisuutta varhaiskasvatuksessa, mitä hän on tarkastellut kulttuurihyvinvoinnin koulutuksen opinnäytteen kehittämishankkeessa. Lapsen osallisuus kuuluu kansalaisyhteiskunnan, kuntien, valtion ja kansainvälisten ohjelmien tavoitteisiin, mutta lapsen osallisuutta tukevien toimintatapojen luominen, toteuttaminen ja juurruttaminen on vielä kesken. Kähkönen toteutti kehittämishankkeen toiminnallisen osion yhteisötaiteilijana Taiteilija päiväkodissa -toiminnassa Siskonlinnan päiväkodissa Lempäälässä. Kuva: Katja Kähkönen.

[Lue blogikirjoitus](#)

Taiken blogi: Sairaalaklovnien kokemuksia THL:n arvioinnista

Sairaalaklovnit saivat toimintamallistaan täydet viisi pistettä THL:n arvioinnissa. Taideasiantuntija Katri Leppisaari kirjoittaa Taiken blogissa sairaalaklovnien pioneerityöstä yliopistosairaaloiden lastenosastoilla. Tekstiä varten haastateltiin Sairaalaklovnit ry:n Kari Jagtia ja Nadja Lainetta. Kulttuurihyvinvoinnin asiantuntijapalvelut esittelee vuonna 2023 blogisarjassaan taiteilijoiden kehittämiä hyvinvointia ja terveyttä edistäviä toimintamalleja, jotka on vertaisarvioitu osana Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tiedolla johtamisen palvelua.

[Lue blogikirjoitus](#)

Taikusydan on kulttuurihyvinvoinnin
valtakunnallinen yhteyspiste.

Osoitelähde: saat tämän viestin, koska olet
postituslistallamme.

Viestimme kulttuurihyvinvointialan
ajankohtaisista uutisista noin kerran
kuukaudessa.

taikusydän@turkuamk.fi

taikusydän.fi

[**#kulttuurihyvinvointi**](https://twitter.com/taikusydän)



[Tilaa uutiskirje](#) | [Peruuta uutiskirje](#)

Taikusydan
Joukahaisenkatu 3
20520 Turku